

Liitopassi askellajina

Kun islanninhevosen liitopassi on hyvää, siinä on pitkä liitovaihe ja se on todella nopeaa: vauhti voi olla noin 50 km/h.

Liitopassi on lateraalinen askellaji, eli saman puolen jalkapari käy maassa lähes yhtä aikaa. Välissä on liitovaihe, jonka jälkeen toisen puolen jalkapari käy maassa ennen seuraavaa liitovaihetta.

Liitopassi näyttää paljaalla silmällä katsottuna kaksitahtiselta, mutta on oikeasti hitusen nelitahtista. Liitopassin virheitä ovat liian hidas vauhti, lyhyt liitovaihe, rullaus, liika nelitahtisuus tai liika jäykkyys ja etupainoisuus.

Liitopassi on kilpailuaskellaji. Sitä ei yleensä ratsasteta päivittäin muuta kuin passikoulutettavilla hevosilla. Kokeneelle passihevoselle riittää pari-kolme treenikertaa kuukaudessa kilpailukaudella. Syys- ja talvikaudella aikuisilla viisikäyntihevosilla ei välttämättä harjoitella liitopassia lainkaan.

Islanninhevosen töltti ja liitopassin selittää ”askellajigeeni” DMRT3:n mutaatio. Nelikäyntihevosilla mutaatio on hevosessa eriperintäisenä. Liitopassin taitavilla viisikäyntihevosilla DMRT3-mutaatio on samaperintäinen, eli geeni on peritty molemmilta vanhemmilta.

Passihevonen ja passiratsastaja = passiratsukko

Ennen liitopassin harjoittelua varmista, että seuraavat asiat ovat kunnossa!

Hevonen on:

- * hyvässä fyysisessä kunnossa
- * voimakas
- * suora
- * tahtipuhdas muissa askellajeissa
- * hyvässä tasapainossa ratsastajan kanssa
- * yhteistyöhaluinen ja kuuliainen
- * eteenpyrkivä

Ratsastaja:

- * on niin kokenut, että perusratsastus on hyvin hallussa
- * osaa istua ratsailla tasapainossa kovassakin vauhdissa
- * osaa auttaa hevosta säilyttämään tasapainonsa
- * tuntee passiajut ja on harjoitellut niitä esimerkiksi ohjatuna kokeneella passihevosella

Kokenut hevosenkouluttaja osaa arvioida, missä tilanteissa passia kannattaa hevoselta pyytää, vaikka muut askellajit eivät vielä olisikaan valmiita. Apua kannattaa kysyä, mikäli passitreeni askarruttaa.

Liitopassin harjoittelun eteneminen

Passiharjoittelu aloitetaan harjoittelemalla siirtymisiä laukasta passiin. Yhtä tärkeitä ovat hidastukset passista tölttiin tai raviin ja siitä käyntiin.

Aluksi siirtymisiä passiin harjoitellaan lyhyissä pätkissä niin, että passi pysyy yllä ja ratsastaja itse hidastaa hevosen muutaman kymmenen metrin jälkeen. Vauhdinkaan ei tarvitse alkuun päästä huimata, on turvallisempaa ottaa aluksi rauhallisesti, jotta hevonen saa varmuutta. Hevosen jalat pitää aina suojata passiharjoituksissa, sillä tasapainonsa esimerkiksi ristilaukalle menettäessään se voi polkaista pahastikin omalle etujalalleen.

Passiharjoitteluun tarvitaan sopiva tasainen tai hieman ylösviettava paikka ja jämäkkä pohja. Treenarit ovat todenneet hyväksi keinoksi harjoitella passisiirtymisiä maastossa kotimatalla, jolloin hevonen ajattelee reippaasti eteenpäin.

Aloita harjoittelu näin:

- tee töltti-laukka-töltti -siirtymisiä molemmissa laukoissa
- harjoittele hidastuksia niin, että hevonen hidastaa helposti äänellä, istunnalla ja keveillä pidätteillä
- tee siirtyminen laukasta passiin aluksi hevosen vaikeammasta laukasta
- ratsasta laukkaa vain lyhyt pätkä, istu kevyesti. Siirtymisessä istu alas ja siirrä samalla hevonen passiin napakalla ohjasotteella hidastamatta vauhtia, vaikka ohjasote muistuttaakin nopeaa pidätettä. Lisäksi voit käyttää ääniapua. Ratsasta hevosta pohkeella ja äänellä reippaasti eteen.
- istu passissa jämäkästi, pidä tasainen tuntuma ja pyri säätämään avut niin, että tahti ja vauhti säilyvät
- hidasta muutaman kymmenen metrin jälkeen tölttiin ja siitä käyntiin
- hidastuksen jälkeen anna hevosen kävellä pitkin ohjin, jotta se oppii rentoutumaan passijuoksun jälkeen

Liitopassi askellajikilpailuissa

Liitopassissa kilpaillaan seuraavasti:

- ovaaliradan sport-viisikäyntiluokissa esitetään laukka-passi -siirtymiset pitkällä sivulla.
- passiradan kilpailulajit ovat P1 Passijuoksu 250 m, PP2 Tyylipassi ja P3 Passijuoksu 150 m
- P1- ja P3-luokissa nopein puhdas liitopassisuoritus voittaa
- Tyylipassissa arvostellaan myös passin laatu ja siirtymiset, samoin viisikäyntiluokissa (joissa passin ja töltin pisteiden kerroin on 2)
- Gaedingakeppni-kilpailuissa liitopassi kuuluu osana viisikäyntiin eli A-flokkur -suorituksiin

Viitosvaihte tuo vauhtia askellajiratsukon elämään!

LIITOPASSIN ABC

Julkaisija: Suomen islanninhevosityhdistys SIHY ry, 2015

Kuvat: Linda Bergström, Johanna Vaurio-Teräväinen, Johanna Veijanen

Teksti: Kati Leppälahti

Taitto: Johanna Veijanen

Lähteet: Annika Kyrklundin haastattelut, Jenni Kurjen artikkeli Islanninhevonen-lehdessä 2/09

